

Општина Охрид
Сектор за локален економски развој и туризам
Оделение за локален економски развој

**ПРЕДЛОГ Г1 ПРОГРАМА ЗА ПОДРШКА НА ЛОКАЛНИОТ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ НА
ОПШТИНА ОХРИД ЗА 2014 ГОДИНА**

**ПРЕДЛОГ
Г1 ПРОГРАМА ЗА ПОДРШКА НА ЛОКАЛНИОТ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ НА ОПШТИНА
ОХРИД ЗА 2014 ГОДИНА**

Датум:21.11.2013

Димитар Спасески
Секретар на Општина Охрид

Вовед

Процесот на планирање на програмата е базиран врз законските обврски на јавните институции меѓутоа и врз база на **непосредното учество на бизнис заедницата и граѓанското општество** (граѓанскиот сектор, месните заедници, асоцијации и сл.), преку заеднички напори и јавни програми и проекти кои овозможуваат достигнување на заедничката визија за создавање на услови за одржлив локален економски развој, која ќе промовира развој на бизнис и ќе го зголеми вработувањето.

Локалниот економски развој претставува организирана дејност на заедницата при што се преземаат мерки и активности, форми и облици за одржлив економски развој. Локалниот економски развој се однесува на луѓето од локалната заедница кои меѓусебно соработуваат со цел да се постигне одржлив економски пораст, кој носи економска корист и подобрување на квалитетот на живот за сите во заедницата.

Со стратешкото планирање на програмата за локален економски развој на општина Охрид, локалната заедница врши конкретен чекор кон предметување на ефектите од децентрализацијата како политички процес и јакнењето на демократските односи, а посебно демократското вклучување на граѓаните во процесот на одлучување.

Програмата за поддршка на локалниот економски развој се подготвува пред се врз основа на **Стратегијата за одржлив локален економски развој**, како и **Стратегијата за Рурален Развој** и се усвојува врз основа на надлежностите на Локалната самоуправа кои произлегуваат од Законот за Локална Самоуправа, Статутот на општина Охрид, други позитивни законски одредби на Република Македонија и препораките на Европската Унија за забрзување на процесот за децентрализација и креирање на буџетите на единиците на локалната самоуправа согласно транспарентно и плански усвоените развојни документи.

I. ИЗВОРИ НА ФИНАНСИРАЊЕ НА ПРОГРАМАТА

Програмата предвидува приходна ставка од:

1	Буџетот на Општина Охрид за 2014 год. во износ	3.400.000,00 ден
2	Приходи по други основи	180.000.00 ден
	Вкупно	3.580.000.00 ден

II. НАЦРТ ПРОГРАМА ЗА ПОДРШКА НА ЛОКАЛНИОТ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ НА ОПШТИНА ОХРИД ЗА 2014 ГОДИНА

Општина Охрид преку Секторот за Локален Економски Развој и Одделението за Локален Економски Развој, согласно своите надлежности и задолженија, а во насока на подобрување на економската клима и условите за локален развој, според претходно усвоените дефинирани стратешки цели и приоритети, ја базира Програмата за поддршка на локалниот економски развој за буџетската 2014 година.

1.1 ПОДДРШКА НА ЛОКАЛНИОТ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ ПРЕКУ ПАРТИЦИПАТИВНО УЧЕСТВО НА ЗАЕДНИЦАТА

1.1.1 Финансирање на локални микропроекти за поттикнување на локалниот економски развој согласно Стратегијата за одржлив развој – Акциони Планови 2014, и Стратегијата за Рурален развој на Општина Охрид 2014.

Активноста ќе се реализира преку објавување на јавен повик за финансирање на микропроекти, со право на учество на НВО-и, Месни и Урбани Заедници.

Предвиден буџет 900.000.00 ден

1.1.2. Општинско Корисна Работа

Програмата Општинско Корисна Работа има за цел да овозможи социо економско вклучување на невработени лица преку нивно ангажирање на определено скратено работно време, заради стекнување на одредени вештини и постепено вклучување на пазар на труд.

Во проектот се ангажирани вкупно 5 лица, од кои едно лице е самохран родител и едно лице е родител на дете со посебни потреби.

Проектот започна со имплементација на 18 Октомври и ќе трае до 17 Мај 2014 година. Вкупниот износ на средства според проектниот договор е 180.000 денари со вклучен персонален данок на доход и осигурување, распределени во шест рати кој ќе се

Предвиден буџет 180.000 ден

1.1.3. Имплементација на активности од Стратегија за рурален развој 2014 година

Земјоделството и руралниот развој се клучните претпристапни елементи на Македонија за влезот во Европската унија. Стратегијата за рурален развој на Општина Охрид претставува основен стратешки развоен документ за периодот 2014-2018 година, во кој се содржани главните стратешки цели и приоритети за развој на руралните области во Општина Охрид. Со реализација на оваа програмска активност ќе се имплементираат активности кои се во согласност со стратешките определби а се предвидени за реализација во 2014 година. Оваа програмска активност ги опфаќа следниве области на делување:

- Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини,
- Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на селските средини,
- Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста животна средина,
- Развиено земјоделство и сточарство врз база автохтона и органски здрава храна,
- Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области,
- Подобрување на спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области.

Предвиден буџет 400.000,00 ден

1.1.4. Поддршка на проекти и програми за рурален развој преку кофинансирање

Реализацијата на оваа активност се планира преку поддршка на проекти и програми поврзани со инфраструктурни планови, уредување на туристички и излетнички локалитети во руралните области, (обнова на електрична мрежа, пристапни патишта до 1 км, уредување на простор, обнова на водоводни инсталации и др). Зафатите би се реализирале преку кофинансирање на проектите со средства од Агенцијата за рурален развој и други агенции.

Предвиден буџет 300.000,00 ден

Вкупно планиран буџет за 1.1: 1.780.000,00 ден

1.2. ЗАСИЛУВАЊЕ НА ЛОКАЛНИОТ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ И ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА КОНКУРЕНТНОСТА НА ПРЕТПРИЈАТИЈАТА

Реализацијата на оваа програмска активност ќе се спроведе преку давање на поддршка на постоечките претпријатија во Општина Охрид во нивните напори да најдат нови пазари и да ја подобрат својата конкурентност, со што ќе се даде придонес во развојот на локалната економија, отварањето на нови работни места и намалувањето на невработеноста во Општина Охрид.

Предвидените активности се во согласност со националната развојна политика за претприемништво, Националната стратегија за развој на МСП и Стратегијата за Локален Економски Развој на Општина Охрид.

Засилувањето на локалниот економски развој и зголемувањето на конкурентноста на претпријатија е планирано да се реализира преку следниве активности:

1.2.1. Поттикнување на партнерства и стимулативни мерки како модел за поддршка на развојот на МСП и претприемништвото преку интензивна промоција на економскиот потенцијал на Општина Охрид

Реализацијата на оваа програмска активност ќе се одвива преку организирање и учество на форуми, презентации, саеми, и други промотивни настани во Македонија и странство, во заедничка соработка со бизнис заедницата од Охрид, Стопанските Комори и други институции од економскиот сектор. Исто така, со цел стимулирање и поттикнување на микро и мали компании од Општина Охрид, предвидено е нивно кластерско презентирање на домашни и на странски саемски манифестации во партнерство со Општина Охрид.

Предвиден буџет 100.000.00 ден

1.2.2. Ажурирање и печатење на брошура ИНВЕСТИРАЈТЕ ВО ОХРИД

Брошурата ИНВЕСТИРАЈТЕ ВО ОХРИД е предвидено да се ажурира најмалку еднаш годишно, со што сите нови податоци за локациите и инвестициските проекти би биле вметнати во новите печатени и електронски изданија на брошурата.

Предвиден буџет 100.000.00 ден

1.2.3. Меѓународни партнерства

Воспоставување и одржување на партнерски односи со Европски градови и институции, со цел партнерски настап на саеми, форуми, како и подготовка и заедничко учество во аплицирање и реализација на проекти од ЕУ фондови. За реализација на овие активности е неопходно да се организираат работни посети како на претставници на Општината Охрид во други општини така и на нивните претставници кај нас.

Предвиден буџет 100.000.00 ден

1.2.4. Денови на дијаспората

Преку оваа активност ќе се спроведува осмислена дводневна програма за дружење со сонародниците што се иселени во странство. Оваа програма ќе опфаќа културни дружења, а особен акцент ќе биде даден на деловни средби и состаноци. Проектот ќе има за цел да се приберат средства (добротворни прилози од дијаспората) со која ќе се реализира некаква цел од локално значење.

1.2.5. Одржување на редовни состаноци на Општински економски совет - „Совет на градски татковци“

Со конституирањето на советот, чија цел е да претставува место на кое се води континуиран дијалог меѓу општинската власт и бизнисмените од општина Охрид се овозможува навремено препознавање на проблеми, создавање иницијативи и подобрување на вкупната економска клима и трговска понуда на градот. Состаноците на Советот е предвидено да се одржуваат најмалку еднаш месечно.

1.2.6. Реализација на проектни активности - Проект СВГ за прекугранична соработка за одржлив економски развој во земјите на Западниот Балкан,

Со реализација на оваа програмска активност е предвидено активно учество за стратешко планирање на регионална соработка во пограничниот регион на Преспа-Охрид_Корча. Подготовка и имплементација на програми и проекти за регионална соработка и поттикнување на економската соработка со акцент на руралните средини во пограничната област.

1.2.7. Активни мерки за подобрување на конкурентноста на пазарот на труд

Со оваа активност се предвидени реализација на серија на стручни обуки за невработени лица, како и обуки за преквалификација и доквалификација, со цел стимулирање на социјалната интеграција на невработените и подобрување на нивните квалификации за идно вработување.

1.2.8. Реализација на истражување на бизнис климата во охридското стопанство (BAS – Business Attitude Survey) и изработка на Кластерски Каталог

Целта на ова истражување е да се добијат јасни податоци за структурата, бројот, типот, видот и други особини на охридските претпријатија, со цел планирање на идни развојни мерки за унапредување на стопанството. По завршувањето на истражувањето ќе биде изработен Кластерски Каталог кој ќе го опфати охридското стопанство по дејности, со што ќе може да се врши негова промоција.

Вкупно планиран буџет за 1.2:**390.000.00 ден.**

1.3. РАЦИОНАЛНА УПОТРЕБА И ИСКОРИСТУВАЊЕ НА ПРИРОДНИТЕ РЕСУРСИ ВО ФУНКЦИЈА НА ЛОКАЛНИОТ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ

Искористувањето на природните ресурси во функција на локалниот економски развој, согласно Стратегијата за одржлив развој на Општина Охрид, треба да се темели на рационалната употреба на расположливите ресурси преку следниве активности:

1.3.1. Поттикнување на брендирање на производи и услуги во локалната економија согласно препораките на ЕУ и законската регулатива.

Активноста предвидува отпочнување на процесот за идентификација на локалните производи и услуги. Планирано е да се изврши брендирање на СЕРТИФИКАТНА МАРКА за заштита на квалитет, потекло, начин на производство и други заеднички карактеристики во однос на потеклото на одредени производи и услуги, и ТРГОВСКА МАРКА за заштита на поединечни брендови, услуги, дизајн и етикета ОХРИДСКИ, како и специфичен и уникатен слоган.

Предвиден буџет

90.000.00 ден

1.3.2. Едукативно информативни работилници и семинари за можностите за искористување на средствата од ИПАРД програмата како и за средствата од Агенцијата за рурален развој.

Едукативните семинари ќе ги опфатат сите три Мерки од ИПАРД програмата и тоа:

- **Мерка 101** - Инвестиции на земјоделските стопанства со цел нивно реструктурирање и надградба за достигнување на стандардите на Европската Унија,
- **Мерка 103** - Инвестиции за преработка и маркетинг на земјоделските и рибните производи,
- **Мерка 302** - Диверзификација и развој на руралните економски активности и развој на руралниот туризам.

Семинарските и едукативни работилници за подигање на капацитетите на потенцијалните корисници ќе се организираат преку предавања на експертите од одделението за локален економски развој, преку печатени и дигитализирани едукативни материјали и конкретни разработки на Условите за аплицирање и подготовка на Проектни примери.

Предвиден буџет

0 ден

1.3.3. Советувања и обука на производителите за производство на органска храна и поддршка за нејзин пласман преку угостителските објекти

Преку оваа програмска активност е предвидено одржување на обуки и советувања на производителите на органска храна. Ваквите обуки и советување ќе значат подигнување на капацитетите на производителите со цел дополнително зголемување на производството на органска храна, како и олеснување и обезбедување на нејзиниот пласман.

Предвиден буџет

0 ден

1.3.4. Тековни активности на мобилната канцеларија во рамките на локалната самоуправа за давање стручни совети на земјоделците

Со оваа активност се продолжуваат давањето на неопходни информации за земјоделците, кои ќе им овозможат зголемување на продуктивноста, намалување на трошоците за производство, конкурирање и искористување на домашните и на странските можности за финансирање во рамките на земјоделството, како и навремено препознавање и соочување со потенцијалните ризици и предизвици за производство и за пласман на производи од сферата на земјоделството. Воедно, преку работењето на оваа канцеларија се овозможува издавање на потврди за користење на средствата од ИПАРД програмата.

Предвиден буџет

0 ден

Вкупно планиран буџет за 1.3.

90.000.00 ден.

1.4. СРЕДСТВА ЗА СОПСТВЕНО УЧЕСТВО ВО ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА ПРОЕКТИ

Според утврдените правила за апликација за одредени проекти, во зависност од донаторот како неопходност се наметнува потребата од обезбедување на средства за сопствено учество кои мора да се запазат како прв услов за аплицирање за одреден проект. Секој донатор определува посебни услови кои локалната самоуправа треба да ги обезбеди како составен дел од апликацијата за соодветниот проект.

Со оваа ставка се предвидуваат средства за сопствено учество во следните области:

- 1.4.1. Партиципација односно сопствено учество на Општина Охрид за аплицирање и реализација на **меѓународни проекти со посебен акцент за ИПА фондовите**, како и Зедничко учество во аплицирање и реализација на проекти со други општини од Република Македонија во рамки на Програмите на различни донатори, меѓународни асоцијации, фондови, амбасади и други, за **меѓуопштинска соработка и микрорегионални проект.**

Предвиден буџет 900.000.00 ден

- 1.4.2. Партиципација односно сопствено учество на Општина Охрид за аплицирање и реализација на **регионални проекти** во рамките на Југозападниот Плански Регион согласно Законот за рамномерен регионален развој и Годишната програма за финансирање на регионални проекти на Бирото за регионален развој.

Предвиден буџет 120.000.00 ден

Вкупно планиран буџет за 1.4. 1.020.000.00 ден.

1.5. ДРУГИ ОПЕРАТИВНИ РАСХОДИ И ДОГОВОРНИ УСЛУГИ

За реализација на активностите на Програмата за поддршка на локалниот економски развој за 2014 год., потребни се одредени средства кои се наопходни за реализација на истите. Овде пред се се мисли на договори за одредени услуги со правни или физички лица или хонорари без кои не би можеле да се реализираат предвидените содржини во 2014 год.

1.5.1. Договорни обврски

Предвиден буџет 120.000.00 ден

1.5.2 Други оперативни расходи

Предвиден буџет 90.000.00 ден

Вкупно планиран буџет за 1.5. **210.000.00 ден.**

1.6. СТРУЧНО УСОВРШУВАЊЕ И ПОДИГАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ НА ВРАБОТЕНИТЕ ВО СЕКТОРОТ ЗА ТУРИЗАМ И ЛЕР.

Успешноста на реализација на зацртаните проектни активности на вработените во Секторот за туризам и Лер е најдиректно поврзано со степенот на нивната обученост и стручност. Бидејќи се работи за сложена и комплексна проблематика согласно Европските стандарди, неопходно е континуирано подигнување на капацитетите на човечките ресурси во Секторот за туризам и Лер.

Доказ за важноста на оваа проблематика е и тоа што во Европските претпристапни фондови (ИПА), цела една компонента е посветена токму на овој процес на континуирано стекнување на нови знаења и приближување кон европските стандарди.

Оваа програма за подигнување на капацитетот на човечките ресурси, планирано е да се оствари преку:

1.6.1. Учество на стручни обуки, тренинзи, семинари, работилници, конференции,

Предвиден буџет 60.000.00 ден

1.6.2 Консултантски услуги за специфични проектни активности,

Предвиден буџет 30.000.00 ден

Вкупно планиран буџет за 1.6: **90.000.00 ден.**

ВКУПЕН БУЏЕТ ЗА 2014: **3.580.000.00 ден**

РЕКАПИТУЛАР

НАЦРТ ПРОГРАМА ЗА ПОДРШКА НА ЛОКАЛНИОТ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ НА ОПШТИНА ОХРИД ЗА 2014 ГОДИНА

Бр	Активност	Опис	Износ - Планирано	Износ - Одобрено
1.1.	Поддршка на локалниот економски развој преку партиципативно учество на заедницата	1.1.1 Финансирање на локални микропроекти за поттикнување на локалниот економски развој согласно Стратегијата за одржлив развој – Акциони Планови 2014	900.000	
		1.1.2 Проект Општинско Корисна Работа	180.000	
		1.1.2. Имплементација на активности од Стратегијата за рурален развој за 2014 година	400.000	
		1.1.3 Поддршка на проекти и програми за рурален развој преку кофинансирање	300.000	
Вкупно 1.1.			1.780.000	
1.2.	Засилување на локалниот економски развој и зголемување на конкурентноста на претпријатија	1.2.1.Поттикнување на партнерстав и стимулативни мерки како модел за поддршка на развојот на МСП и претприемништвото преку интензивна промоција на економскиот потенцијал на Општина Охрид	100.000	
		1.2.2. Ажурирање и печатење на брошура ИНВЕСТИРАЈТЕ ВО ОХРИД	100.000	
		1.2.3. Меѓународни партнерства	100.000	
		1.2.4. Денови на дијаспората	0	
		1.2.5. Одржување на редовни состаноци на Општински економски совет - „Совет на градски татковци“	0	
		1.2.6.Реализација на проектни активности - Проект СВГ за прекугранична соработка за одржлив економски развој во земјите на Западниот Балкан	0	
		1.2.7.Активни мерки за подобрување на конкурентноста на пазарот на труд	0	
		1.2.8Реализација на истражување на бизнис климата во охридското стопанство (BAS – Business Attitude Survey) и изработка на Кластерски Каталог	90.000	
Вкупно 1.2			390.000	

1.3.	Рационална употреба и искористување на природните ресурси во функција на локалниот економски развој	1.3.1. Поттикнување на брендирање на производи и услуги во локалната економија согласно препораките на ЕУ и законската регулатива.	90.000	
		1.3.2. Едукативно информативни работилници и семинари за можностите за искористување на средствата од ИПАРД програмата како и за средствата од Агенцијата за рурален развој.	0	
		1.3.3. Советувања и обука на производителите за производство на органска храна и поддршка за нејзин пласман преку угостителските објекти	0	
		1.3.4. Тековни активности на мобилната канцеларија во рамките на локалната самоуправа за давање стручни совети на земјоделците	0	
Вкупно 1.3.			90.000	
1.4.	Средства за сопствено учество во имплементација на проекти	1.4.1 Партиципација односно сопствено учество на Општина Охрид за аплицирање и реализација на меѓународни проекти со посебен акцент за ИПА фондовите , како и Зедничко учество во аплицирање и реализација на проекти со други општини од Република Македонија во рамки на Програмите на различни донатори, меѓународни асоцијации, фондови, амбасади и други, за меѓуопштинска соработка и микрорегионални проект.	900.000	
		1.4.2 Партиципација односно сопствено учество на Општина Охрид за аплицирање и реализација на регионални проекти во рамките на Југозападниот Плански Регион согласно Законот за рамномерен регионален развој и Годишната програма за финансирање на регионални проекти на Бирото за регионален развој.	120.000	
Вкупно 1.4.			1.020.000	
1.5.	Оперативни расходи и договорни услуги	1.5.1. Договорни услуги	120.000	
		1.5.2. Други оперативни расходи	90.000	
Вкупно 1.5.			210.000	
1.6.	Стручно усовршување и подигање на капацитетите на вработените во	1.6.1. Учество на стручни обуки, тренинзи, семинари, работилници, конференции,	60.000	
		1.6.2. Консултантски услуги за специфични проектни активности,	30.000	

	Секторот за туризам и ЛЕР			
	Вкупно 1.6.		90.000,00	
		ВКУПЕН БУЏЕТ ЗА 2014	3.580.000	